

Sygn. akt I ACa 511/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Tomasz Szabelski

Sędziowie: SA Dorota Ochalska – Gola (spr.)

SO del. Bożena Rządzińska

Protokolant: stażysta Iga Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2016 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L.

przeciwko **Gminie K.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 9 grudnia 2015 r. sygn. akt X GC 833/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. na rzecz Gminy K. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 511/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 grudnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. przeciwko Gminie K. o zapłatę, umorzył postępowanie w zakresie kwoty 12.390 zł; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nie obciążył stron nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Powyższy wyrok zapadł na podstawie następujących ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, które w tym zakresie Sąd Apelacyjny akceptuje i przyjmuje za własne:

W dniu 19 sierpnia 2010 r. strony zawarły umowę w trybie przetargu nieograniczonego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759), w ramach której powódka zobowiązała się wobec pozwanej do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy K. oraz zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K.. Za wykonanie przedmiotu umowy, zgodnie z § 29 umowy, powódka miała otrzymać łącznie kwotę 290.000,00 zł netto, w tym 120.000,00 zł za wykonanie studium oraz 170.000,00 zł za wykonanie planu miejscowego. Zgodnie z § 30 ust. 2 umowy zapłata

wynagrodzenia za wykonanie planu miejscowego miała nastąpić w dwóch ratach w terminie 30 dni od przedstawienia faktur zamawiającemu przez wykonawcę: pierwsza rata w wysokości 30 % wynagrodzenia – płatna po wykonaniu projektu planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz wyłożeniu ich do publicznego wglądu, a druga rata w wysokości 70 % wynagrodzenia – płatna po wejściu w życie uchwały Rady Miejskiej w K. w sprawie zmiany planu miejscowego. Pierwotny termin realizacji zmiany planu miejscowego określono na 31 grudnia 2011 r.

Powyższa umowa była czterokrotnie zmieniana: aneksem z dnia 9 stycznia 2012 r., w którym termin realizacji zmiany planu miejscowego określono na 30 czerwca 2012 r., aneksem z dnia 29 czerwca 2012 r., którym termin realizacji zmiany planu miejscowego określono na 31 października 2012 r., aneksem z dnia 31 października 2012 r., którym termin realizacji zmiany planu miejscowego określono na 31 stycznia 2013 r. oraz aneksem z dnia 31 stycznia 2013 r., którym ostatecznie zmieniono termin realizacji umowy na dzień 31 maja 2013 r.

Zgodnie ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) obszarem opracowania należało objąć granice administracyjne gminy K. – 12403 ha. Natomiast uchwała nr XLIV/287/2009 Rady Miejskiej w K. z dnia 29 października 2009 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K. była podstawowym dokumentem określającym granice opracowania będącego przedmiotem umowy i zgodnie z umową została dostarczona przez stronę pozwaną stronie powodowej w celu umożliwienia wykonania przedmiotu umowy. Uchwałą Nr XXVIII/185/2012 Rady Miejskiej w K. z dnia 9 listopada 2012 r. zmieniono uchwałę Nr XLIV/287/2009 Rady Miejskiej w K. z dnia 29 października 2009 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K. w zakresie zmiany granic opracowania planu poprzez wyłączenie z granic opracowania terenu położonego w miejscowości R., obręb R., działka nr (...).

Uchwałą Nr XXXIII/209/2013 Rady Miejskiej w K. z dnia 12 lutego 2013 r. dokonano podziału granic opracowania planu określonego uchwałą Nr XLIV/287/2009 Rady Miejskiej w K. z dnia 29 października 2009 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K., zmienionej uchwałą Nr XXVIII/185/2012 Rady Miejskiej w K. z dnia 9 listopada 2012 r., na dwie części tj. część II – stanowiącą część trasy ekspresowej S 11 oraz część I – stanowiącą pozostały po wydzieleniu części II obszar opracowania planu.

Pierwsza rata wynagrodzenia należnego stronie powodowej została zapłacona przez pozwaną w dniu 2 października 2012 r.

Strona powodowa zrealizowała projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy K., w oparciu o który Rada Miejska w K. podjęła uchwałę z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego część I. Wojewoda (...) w trybie rozstrzygnięcia nadzorczego z dnia 16 maja 2013 r. stwierdził nieważność uchwały Nr XXXVI/223/2013 Rady Miejskiej w K. z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K. – część I, ze względu na istotne naruszenie prawa.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy K. – części I został następnie uchwalony w dniu 18 września 2013 r. uchwałą Nr XLII/249/2013 Rady Miejskiej w K.. Wskazana uchwała z dnia 18 września 2013 r. weszła w życie 28 października 2013 r.

Dnia 23 października 2013 r. powódka wystawiła na rzecz pozwanej fakturę VAT na kwotę 146.370,00 zł. Pozwana nie zapłaciła wskazanej kwoty, odsyłając fakturę wraz z pismem z dnia 13 listopada 2013 r. Pismem z dnia 25 listopada 2013 r. powódka zwróciła się o uregulowanie wynagrodzenia. W odpowiedzi na powyższe wezwanie strona pozwana w dniu 28 listopada 2013 r. podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko.

Zgodnie z § 30 ust. 4 umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r. podstawę wystawienia faktur miał stanowić podpisany przez Zamawiającego protokół zdawczo-odbiorczy. Do odbioru jednakże nigdy nie doszło.

Powódka na mocy § 22 pkt 10 umowy obowiązana była do uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, nad czym prowadziła prace. Decyzja Ministra Środowiska wyrażająca zgodę na

przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne wskazanych w tej decyzji gruntów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego część II została wydana 13 grudnia 2013 r.

W rozważaniach Sąd Okręgowy uznał, że powództwo podlegało oddaleniu jako przedwczesne.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, łącząc strony umowę należy potraktować jako umowę o dzieło (art. 627 k.c. i nast. k.c.). Zgodnie z przepisem art. 642 § 1 k.c. w braku odmiennej umowy przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła. W rozpoznawanym przypadku strony ustaliły termin płatności wynagrodzenia powoda na moment wejścia w życie uchwały zatwierdzającej zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Roszczenie strony powodowej o zapłatę umówionego wynagrodzenia nie jest jednak w okolicznościach sporu wymagalne.

Zgodnie z art. 627 kc przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Tym samym fakt określenia cech samego dzieła, obok obowiązku zapłaty wynagrodzenia za nie, jest elementem istotnym umowy (essentialia negotii). W umowie stron określono zarówno wynagrodzenie przysługujące powódce za wykonanie przedmiotu umowy oraz warunki jego wypłaty, jak i dostatecznie określono przedmiot umowy jakim było m.in. opracowanie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K..

Strony ustaliły, iż zgodnie z § 30 ust. 2 pkt 2 umowy II rata w wysokości 70 % przysługującego wynagrodzenia powinna być zapłacona po wejściu w życie uchwały Rady Miejskiej w K. w sprawie zmiany planu miejscowego. Z zebranego materiału dowodowego wynika, iż intencją stron umowy było opracowanie planu miejscowego dla całego obszaru Gminy K.. Taki wniosek płynie zwłaszcza z treści Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, gdzie wskazano dokładny obszar Gminy.

Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika, że uchwałą nr XXXIII/209/2013 Rady Miejskiej w K. z dnia 12 lutego 2013 r. dokonano podziału obszaru Gminy K. na dwie części: część II – stanowiąca część trasy ekspresowej S 11 oraz część I – stanowiąca pozostały po wydzieleniu części II obszar opracowania planu. Taki podział służył usprawnieniu procesu procedowania nad uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Powody podjęcia takiej decyzji i ewentualny wpływ na nią strony powodowej mają znaczenie drugorzędne. Najistotniejsze jest bowiem, iż uchwała ta nie zmieniła zasady, że plan ma być uchwalony dla powierzchni całej gminy, a jedynie skutkowałą technicznym podziałem planu na dwie części. Nie zmieniła też treści umowy stron, ani nie skutkowałą koniecznością wprowadzenia do niej jakichś zmian. Zobowiązanie strony powodowej pozostało takie same – miała opracować projekt planu dla całej gminy.

Dlatego pomimo wejścia w życie dnia 28 października 2013 r. uchwały Rady Miejskiej w K. Nr (...) z dnia 18 września 2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części I nie można uznać, iż przedmiot umowy został wykonany w całości. Strona powodowa przygotowała opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jedynie dla części I obszaru Gminy K.. Pomimo, iż część I obszaru gminy stanowi jej przeważającą część nie można przyjąć, że takie wykonanie umowy jest wykonaniem umowy w całości i uprawnia do otrzymania całości wynagrodzenia.

W związku z powyższym, za błędne należało uznać twierdzenia strony powodowej, iż w wyniku podziału obszaru Gminy K. na dwie części, Gmina wskazała na konieczność „procedowania każdej części oddzielnie”, co spowodowało konieczność zawarcia pomiędzy stronami odrębnej umowy bądź aneksowania istniejącej. Prawdą jest, iż zgodnie z § 41 ust. 1 umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r. wszelkie zmiany i uzupełnienia umowy mogły być dokonywane jedynie w formie pisemnej w postaci aneksu do umowy podpisanego przez obydwie strony, pod rygorem nieważności. Strony były tego świadome czterokrotnie aneksując umowę w zakresie terminu realizacji przedmiotu umowy. Jednakże zmiany w zakresie podziału obszaru Gminy K. na dwie części nie można uznać za zmianę przedmiotu opracowania, a co za tym idzie nie było konieczności zawierania dodatkowego aneksu. Jak wskazano powyżej, pierwotną intencją stron umowy, było zawarcie umowy na opracowanie zmiany planu miejscowego dla całego obszaru Gminy K..

Zdaniem Sądu Okręgowego, w sprawie nie znajdzie zastosowania przepis art. 639 k.c. gdyż niewykonanie całości zobowiązania powódki nastąpiło z przyczyn, które nie leżały po stronie pozwanej Gminy. Nie można bowiem uznać, że uchwała o podziale planu na dwie części była jedynym powodem niespełnienia świadczenia powódki. Pomimo bowiem tego podziału to zachowanie powódki, która odmówiła wykonania drugiej części planu jest jedyną przyczyną zaistniałego stanu rzeczy.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że nawet gdyby przyjąć, iż powódce należy się odpowiednia część wynagrodzenia za wykonane opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części I obszaru Gminy K., nie sposób ustalić jego wysokości. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne, w tym przypadku na stronie powodowej. Dochodzona pozwem kwota 146.370.00 zł wraz z ewentualnymi odsetkami przysługiwałaby powodowej Spółce jako wynagrodzenie za wykonanie całości przedmiotu umowy. W sytuacji, gdy powódka wykonała przedmiot umowy jedynie w części, nie sposób ustalić, na podstawie twierdzeń stron i zebranego materiału dowodowego, wysokości należnego wynagrodzenia.

W ślad za stroną pozwaną, Sąd pierwszej instancji odrzucił możliwość ustalenia wynagrodzenia należnego powodowej Spółce za część wykonanych prac w oparciu o zestawienie wielkości powierzchni, dla której przygotowano projekt, i powierzchni Gminy objętej częścią II planu. Fakt, że poza częścią I pozostaje jedynie niewielka część powierzchni pozwanej Gminy nie zmienia tego, iż ewentualne powierzenie przez Gminę przygotowania projektu w tym zakresie będzie się dla niej wiązało z wydatkami nie adekwatnymi dla części wynagrodzenia, o jaką tylko na tej podstawie można by pomniejszyć wierzycelność powódki. Z drugiej zaś strony dokończenia prac w tym zakresie przez powódkę nie tylko stanowić będzie należyte wykonanie umowy, ale także wiązać się będzie ze stosunkowo niewielkim nakładem pracy.

W podsumowaniu Sąd Okręgowy uznał, że dopiero z chwilą wykonania przez powódkę umowy w całości i w chwili wejścia w życie uchwały zatwierdzającej plan dla całego obszaru Gminy, wierzycelność strony powodowej o zapłatę pozostałej części wynagrodzenia stanie się wymagalna, co zadecydowało o oddaleniu powództwa jako przedwczesnego.

W związku ze skutecznym cofnięciem przez powódkę pozwu co do kwoty 12.390 zł, Sąd Okręgowy na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w tym zakresie.

O kosztach postępowania Sąd pierwszej instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona powodowa, zaskarżając go w części tj. w zakresie pkt 2 i 3 zaskarżonego wyroku, oddalającego powództwo co do kwoty 146.370,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty oraz w części orzekającej o kosztach postępowania, zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik rozstrzygnięcia tj.

a) art. 233 § 1 k.p.c. a to z uwagi na brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i wybiórczą jego ocenę polegającą m.in. na ustaleniu, iż realizacja projektu zmiany miejscowego planu w zakresie części II obszaru będzie wiązała się z niewielkim nakładem pracy powódki, sprzeczność ustaleń Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym w tym uznanie, że do realizacji i odbioru dzieła nie doszło oraz, że roszczenie powódki jest przedwczesne, podczas gdy protokół zdawczo -odbiorczy z dnia 28 października 2013 r. potwierdzał, iż w sprawie dokonano odbioru dzieła a z treści umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r. wynikało, że przesłanką do zapłaty wynagrodzenia było wejście w życie w dniu 28 października 2013 r. uchwały Rady Miejskiej w K. w sprawie zmiany planu miejscowego,

b) art. 328 § 2 k.p.c. z uwagi na brak w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia wskazania konkretnych dowodów w oparciu, o które Sąd uznał, iż realizacja prac w zakresie wydzielonej części II obszaru Gminy K. będzie się wiązać po stronie powodowej ze stosunkowo niewielkim nakładem pracy, a nadto brak czytelnych przyczyn i podstaw ustalenia, iż ewentualne powierzenie przez pozwaną przygotowania projektu w zakresie części II obszaru będzie się dla niej wiązało z wydatkami nieadekwatnymi dla części wynagrodzenia, o jaką tylko na tej podstawie można by pomniejszyć wierzycelność powódki, jak również brak wyjaśnienia, w oparciu o jakie konkretnie dowody Sąd I instancji uznał, iż

do odbioru prac nigdy nie doszło oraz z jakich przyczyn dowodowi w postaci protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 28 października odmówił wiarygodności,

2) naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

a) art. 627 k.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, że realizacja przez powódkę projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, która weszła w życie w dniu 28 października 2013 nie stanowiła wykonania dzieła,

b) art. 642 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię skutkująca uznaniem, że powódce należy się wynagrodzenie dopiero z chwilą wejścia w życie uchwały zatwierdzającej plan dla całego obszaru Gminy K., pomimo wejścia w życie uchwały z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, odbioru dzieła oraz ziszczenia się obowiązku zapłaty wynagrodzenia,

c) art. 639 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, iż nie wykonanie dzieła w zakresie obszaru części II nastąpiło „nie z przyczyn po stronie pozwanej”, w sytuacji gdy brak wykonania zmian miejscowego planu zagospodarowania w zakresie obszaru części II spowodowany był wyłączną odmową pozwanej pisemnego uregulowania zasad współpracy w tym zakresie,

d) art. 65 § 1 i § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię woli stron umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r. i uznanie, iż treścią tej umowy powódka zobowiązała się do realizacji projektów zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie dwóch wyodrębnionych części obszaru Gminy K.,

e) art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym poprzez jego niezastosowanie skutkujące pominięciem faktu, iż każda zmiana planu zagospodarowania przestrzennego wymaga ustalonego w art. 17 w/w ustawy wieloetapowego trybu postępowania oraz skutkujące przyjęciem przez Sąd, iż uchwała Rady Miejskiej w K. z dnia 12 lutego 2013 r. była jedynie „technicznym podziałem planu na dwie części”, nie wymagającym procedowania dla każdej części oddzielnie,

f) art. 77 § 1 k.c. w zw. z art. 139 ust. 2 oraz art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, poprzez błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, iż zmiany w zakresie podziału obszaru Gminy K. na dwie części nie można uznać za zmianę przedmiotu opracowania, a co za tym idzie w przedmiotowej sprawie nie było konieczności zawierania dodatkowego pisemnego aneksu (złożenia zgodnego oświadczenia woli stron w zakresie realizacji dodatkowych prac planistycznych dla wydzielonej części II obszaru Gminy K.), pomimo wiążących strony zapisów § 41 ust. 2 pkt 10 umowy i faktu, iż zmiany te były przedmiotowo istotne;

3) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na stwierdzeniu, iż do odbioru dzieła w postaci projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania nigdy nie doszło podczas, gdy z przeprowadzonego dowodu w postaci protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 28 października 2013 r. wynika, iż odbiór taki po stronie pozwanej nastąpił.

W następstwie powyższych zarzutów skarżący wniósł o zmianę wyroku w zakresie zaskarżonej części poprzez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwoty 146.370,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 29 listopada 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według sporządzonego spisu kosztów, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji z uwzględnieniem kosztów postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej koszty procesu w II instancji, w tym koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na podstawie dowodów zebranych w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, Sąd Apelacyjny dodatkowo ustalił, co następuje:

W trakcie opracowywania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zmianie uległ przebieg dróg ekspresowych przez Gminę K.. Nowy odcinek drogi ekspresowej S 11 miał przechodzić przez tereny leśne, co wiązało się z potrzebą uzyskania zgody odpowiednich organów na zmianę przeznaczenia tych gruntów (zeznanie świadka S. W. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 6 maja 2015 r. – 00:44:00 i nast. min. nagrania). Pracownicy strony powodowej zorientowali się, że droga ekspresowa S 11 będzie przechodzić przez teren leśny już po opracowaniu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla pozwanej Gminy i po jego wyłożeniu do publicznego wglądu tj. na przełomie 2012 i 2013 r. (zeznanie świadka S. W. – protokół elektroniczny rozprawy z dnia 6 maja 2015 r. – 00:46:00 i nast. min nagrania). Poinformowano pozwaną Gminę o zaistniałej sytuacji i przedstawiciele obu stron rozważali możliwości rozwiązania tego problemu. Pracownik powodowej Spółki (...) na spotkaniu w Urzędzie Miasta przedstawiła kilka wariantów dalszego postępowania. Rozważane były - jako oddzielne warianty - możliwość wyłączenia terenu drogi ekspresowej z opracowania i zaniechania dalszego procedowania w tym przedmiocie, bowiem na podstawie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych inwestycja w postaci drogi publicznej S 11 mogła uzyskać pozwolenie na budowę mimo braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także możliwość podziału dokumentu planu miejscowego na dwie części tj. jedną dotyczącą terenu drogi ekspresowej S 11 i drugą obejmującą pozostały teren Gminy. Zastępca burmistrza pozwanej Gminy A. T. opowiedział się za drugim ze wskazanych wariantów (zeznanie świadka S. W. (2) - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 6 maja 2015 r. – 00:32 :00 – 00:35:00 min. nagrania). Na jego polecenie S. W. (2) ustalała w organie nadzoru, czy technicznie takie rozwiązanie polegające na podziale planu na dwie części jest możliwe. Z rozmowy tej sporządziła notatkę z dnia 7 lutego 2013 r. (notatka k 134).

Prace nad częścią II planu miała kontynuować powodowa Spółka w ramach umowy stron (zeznanie świadka S. W. (2) - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 6 maja 2015 r. – 00:36:00 – 00:37:50 min. nagrania , zeznanie świadka M. P. - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 6 maja 2015 r. – 01:16:42 – 01:18:00 min. nagrania, zeznanie świadka A. K. - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 12 października 2015 r. – 00:08:38 – 00:12:43, 00:13:40 – 00:14:00 m.in. nagrania). Już po podjęciu decyzji o podziale planu zagospodarowania na dwie części pracownicy strony powodowej przystąpili do czynności związanych z uzyskaniem wymaganej zgody na zmianę przeznaczenia terenu leśnego przeznaczanego pod budowę drogi ekspresowej S 11 (zeznanie świadka S. W. (2) - protokół elektroniczny rozprawy z dnia 6 maja 2015 r. – 00:46:00 i nast. min. nagrania, pismo strony powodowej z 6.11. 2013 r. k 169).

W maju 2013 r. powodowa Spółka zwracała się do Gminy K. z wnioskiem o zawarcie kolejnego aneksu do umowy i przedłużenia terminu realizacji dzieła (pismo powoda k 203).

W dniu 28 października 2013 r. pracownik strony powodowej A. S. złożyła u strony pozwanej materiały do „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K. – część I”. Na protokole zdawczo – odbiorczym z tej samej daty znajduje się wyłącznie prezentata Urzędu Miasta i Gminy w K. z datą wpływu i nieczytelnym podpisem (pismo i protokół z dnia 28.10.2013 r. k 204 -205).

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd Apelacyjny dokonał na podstawie powołanych dowodów z dokumentów oraz z zeznań świadków, oceniając je jako w pełni wiarygodne. Zeznania świadków co do momentu ujawnienia braku zgody na zmianę przeznaczenia gruntu leśnego na cele nieleśne, rozważania różnych możliwości naprawienia tego błędu, okoliczności wyboru wariantu polegającego na podziale opracowania na dwie części, a także przeświadczenia obu stron sporu, że także część II planu będzie realizowana przez powoda, pozostają wzajemnie spójne, a nadto znajdują potwierdzenie w dokumentach załączonych do akt.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, skierowanych na podważenie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Niezasadny pozostaje zarzut naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. W świetle ugruntowanych poglądów orzecznictwa i piśmiennictwa, uzasadnienie wyroku wyjaśnia przyczyny, dla jakich orzeczenie zostało wydane, jest sporządzane już po wydaniu wyroku, a zatem wynik sprawy z reguły nie zależy od tego, jak napisane zostało uzasadnienie i czy zawiera ono wszystkie wymagane elementy. Z tych przyczyn zarzut naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu całkowicie uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (tak SN w wyroku z dnia 2 marca 2011 r. w sprawie II PK 202/10, LEX nr 817516; w wyroku z dnia 7 stycznia 2010 r. w sprawie II UK 148/09, LEX nr 577847; podobnie SA w Poznaniu w wyroku z dnia 27 października 2010 r. w sprawie I ACa 733/10, LEX nr 756715). W rozpatrywanej sprawie analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, iż zawiera ono wszystkie elementy konstrukcyjne wymagane przez art. 328 § 2 k.p.c. i w pełni umożliwia odtworzenie sposobu wnioskowania oraz procesu stosowania prawa materialnego przez Sąd pierwszej instancji.

Sugerowane w apelacji rzekome niedostatki uzasadnienia w żadnym razie nie przekładają się na treść rozstrzygnięcia. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie pozostawia wątpliwości co do tego, iż w ocenie Sądu Okręgowego żądanie pozwu jest przedwczesne, bowiem strona powodowa nie wykonała w całości umówionego dzieła. Przywołane w ramach analizowanego zarzutu rozważania Sądu pierwszej instancji dotyczące nakładu pracy związanego z dokończeniem dzieła, czy też wydatków, jakie wiązałyby się z przygotowaniem II części planu przez innego wykonawcę, mają charakter poboczny i w żadnym razie nie determinowały przedstawionej wyżej zasadniczej konstatacji determinującej oddalenie powództwa. Sąd Okręgowy odwołał się do tego rodzaju argumentacji dla podkreślenia braku przesłanek dla ustalenia wynagrodzenia powodowej Spółki za wykonanie części dzieła.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jednoznacznie wskazano także, z jakich przyczyn nie doszło do odbioru dzieła. Akceptacja stanowiska, iż uchwała nr XXXIII/209/2013 Rady Miejskiej w K. z dnia 12 lutego 2013 r. nie prowadziła do zmiany (zmniejszenia) zakresu prac powoda, a jedynie do podziału granic opracowania planu na dwie części, przy bezspornej okoliczności niewykonania przez powodową Spółkę części II planu, prowadziła do jedyne logicznego wniosku, że umówione dzieło jako całość nigdy nie zostało odebrane. Powoływany w apelacji protokół zdawczo – odbiorczy dotyczył dokumentów do „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K. – część I”, a zatem - wbrew oczekiwaniom skarżącego - nie stanowi dowodu odbioru dzieła w całości. Warto zwrócić uwagę, że postanowienia § 27 umowy stron wprost przewidywały możliwość odbioru części dzieła, co jednak nie rodziło obowiązku zapłaty wynagrodzenia, który uzależniony został od wejścia w życie uchwały Rady Miejskiej w K. w sprawie zmiany planu miejscowego.

Jedynie uzupełniająco wypada zaznaczyć, że dodatkowe ustalenia faktyczne poczynione na etapie postępowania apelacyjnego prowadzą również do wniosku, iż protokół z dnia 28 października 2013 r. nie został opatrzony podpisem osoby upoważnionej do reprezentowania zamawiającego. Nie wymaga pogłębionych rozważań teza, że prezentata potwierdzająca wpływ tego pisma do Urzędu Miasta nie czyni zadość wymogom akceptacji przez zamawiającego. Brak odbioru przez zamawiającego upoważniał wykonawcę do ewentualnego podjęcia działań przewidzianych w § 27 ust. 4 umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r., jednakże ze skutkiem w zakresie odbioru jedynie części dzieła, ograniczonej do części I miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Przedstawione wyżej rozważania przekonują o bezzasadności kolejnego zarzutu naruszenia prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c., a także zarzutu błędnych ustaleń faktycznych dotyczących braku odbioru umówionego dzieła. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych. Ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna ona odpowiadać regułom logicznego rozumowania

wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000 nr 17, poz. 655).

Przeprowadzona przez Sąd pierwszej instancji ocena dowodu w postaci protokołu zdawczo – odbiorczego z dnia 28 października 2013 r. jest w pełni uzasadniona. Z dokumentu tego jednoznacznie wynika, że przedmiotem odbioru były wyłącznie dokumenty do „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K. – część I”, zaś bezsporne jest, że część II planu nigdy nie została wykonana. Powodowa Spółka nie przecząc tej okoliczności, usiłuje wykazać – nota bene niekonsekwentnie, o czym w dalszych rozważaniach - że tak określony przedmiot odbioru odpowiadał przedmiotowi umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r., rzekomo ograniczonemu uchwałą nr XXXIII/209/2013 Rady Miejskiej w K. z dnia 12 lutego 2013 r. Zagadnienie to wykracza jednak poza sferę oceny dowodu i ewentualnego zastosowania art. 233 § 1 k.p.c.

W konsekwencji nie sposób również zasadnie wywodzić, iż Sąd Okręgowy dokonał błędnych ustaleń faktycznych w zakresie braku odbioru dzieła definiowanego jako obie części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, skoro ustalenia te odpowiadają treści analizowanego dowodu z dokumentu oraz zgodnym twierdzeniom stron, przekonującym o niewykonaniu przez powodową Spółkę części II planu.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, zamierzonych przez skarżącego skutków procesowych nie wywołują również przywołane w apelacji zarzuty naruszenia norm prawa materialnego. Jak już wyżej sygnalizowano, wzajemny stosunek owych zarzutów i twierdzeń przedstawionych na ich poparcie przekonuje o wewnętrznej sprzeczności stanowiska apelującego. Strona powodowa w ramach zarzutów naruszenia przepisu art. 642 § 1 k.c. oraz art. 65 § 1 i 2 k.c. przekonuje bowiem, że przedmiot umowy stron z dnia 19 sierpnia 2010 r. został wykonany i odebrany przez zamawiającego w całości, co sprawia, że wykonawcy przysługuje roszczenie o zapłatę ustalonego wynagrodzenia. Jednocześnie jednak podnosi zarzut naruszenia art. 639 k.c., nie dostrzegając, że zakres zastosowania tego przepisu wyklucza uznanie, iż dzieło zostało wykonane w całości.

Brak spójności stanowiska procesowego strony powodowej nakazuje zatem w pierwszej kolejności ocenę, czy istotnie zakres prac wykonanych przez Spółkę (...) odpowiadał przedmiotowi umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r., określonego w jej § 1.

Między stronami nie było sporu co do tego, że powodowa Spółka wykonała projekt zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy K.” zgodnie z § 1 pkt 1 umowy, za co otrzymała wynagrodzenie. Na pełną aprobatę zasługuje przy tym stanowisko Sądu pierwszej instancji wskazujące, że wykonany i rozliczony przez strony projekt zmiany Studium, a także przewidziany w § 1 pkt 2 umową projekt zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K.” miał obejmować cały teren pozwanej Gminy. Przekonuje o tym zarówno opis przedmiotu zamówienia wskazany w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, stanowiącej integralną część umowy stron (vide § 2 umowy), jak i przede wszystkim treść uchwały nr

(...) Rady Miejskiej w K. z dnia 29 października 2009 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K., która zainicjowała kolejne działania planistyczne. W taki też sposób interpretowała umowę strona powodowa, która pierwotnie opracowała przecież projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu Gminy z uwzględnieniem terenów przeznaczonych pod drogę ekspresową S 11. Jak wynika z uzupełniających ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego, opartych w tym zakresie na

zeznaniach świadka S. W. (2), ówczesnej pracownicy strony powodowej, uczynionej przez powoda koordynatorem projektu (aneks z 9.01.2012 r. k 101 akt), dopiero po wyłożeniu takiego projektu planu do publicznego wglądu strona powodowa zorientowała się, że dla części objętego nim terenu nie ma wymaganych przez przepisy prawa zgód na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych.

W tym stanie rzeczy wymaga rozważenia, czy doszło do skutecznej zmiany umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r. poprzez zmodyfikowanie przedmiotu zamówienia i ograniczenie go wyłącznie do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego odpowiadającego tzw. części I.

W świetle niekwestionowanych ustaleń faktycznych nie może budzić wątpliwości, że strony nigdy nie podpisały aneksu do umowy, który z zachowaniem wymogów z § 41 ust. 1 umowy oraz art. 139 ust. 2 ustawy z 29 stycznia 2004 r. - prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 2164), prowadziłby do skutecznej zmiany przedmiotu umowy (dzieła).

Wbrew sugestiom apelującego, tego rodzaju skutku nie wywołała także uchwała nr XXXIII/209/2013 Rady Miejskiej w K. z dnia 12 lutego 2013 r., którą dokonano podziału granic opracowania planu określonego uchwałą nr XLIV/287/2009 Rady Miejskiej w K. z dnia 29 października 2009 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K., zmienionej uchwałą Nr XXVIII/185/2012 Rady Miejskiej w K. z dnia 9 listopada 2012 r., na dwie części tj. część II – stanowiącą część trasy ekspresowej S 11 oraz część I – stanowiącą pozostały po wydzieleniu części II obszar opracowania planu. Pierwotna uchwała nr XLIV/287/2009 z dnia 29 października 2009 r. została wydana na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 778) i inicjowała proces opracowania nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Treść uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z istoty swej ogranicza się wyłącznie do wszczęcia procedury planistycznej oraz określenia granic terytorialnych zamierzonych działań planistycznych. W orzecznictwie sądów administracyjnych oraz w piśmiennictwie podkreśla się, że organ planistyczny nie może wykroczyć poza granice opracowania planu wyznaczone uchwałą intencyjną z art. 14 ust. 1 powołanej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a obszar objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego powinien pokrywać się z obszarem zakreślonym w uchwale o przystąpieniu do sporządzania tego planu (tak m.in. wyrok NSA w W. z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie II OSK 1493/09, LEX nr 597310; wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 14 października 2014 r. w sprawie (...) SA/Bd 707/14, LEX nr 1539008, wyrok WSA w Olsztynie z 6 października 2015 r. w sprawie (...) SA/OL 818/15, LEX nr 1930111; podobnie K. B. – Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Komentarz, LexisNexis 2014- teza 11 do art. 14). Za naruszenie wyżej opisanej zasady nie jest jednak uznawana sytuacja, w której rada gminy podejmie uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego, której załącznik graficzny zakreśla cały obszar objęty uchwałą, bez sprecyzowania obszarów, dla których przewiduje się poszczególne etapy uchwalania planu, a następnie organ wykonawczy gminy prowadzi prace planistyczne dla poszczególnych fragmentów obszaru objętego uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia planu. Za dopuszczalne uznaje się takie uregulowanie uchwały, aby ta umożliwiała sporządzenie projektu planu w postaci jego wyodrębnionych części (tak Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Komentarz pod red. A. Plucińskiej – Filipowicz i M. Wierzbowskiego, WK 2016, teza 5 do art. 14; podobnie K. Buczyński – Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Komentarz, LexisNexis 2014- teza 11 do art. 14). Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w przypadku analizowanej uchwały XXXIII/209/2013 Rady Miejskiej w K. z dnia 12 lutego 2013 r. Z jej treści oraz z uzasadnienia jednoznacznie wynika, że intencją Rady Miejskiej w K. był wyłącznie podział obszaru objętego pierwotną uchwałą intencyjną dnia 29 października 2009 r. na dwie części, a nie wyłączenie części terenu Gminy K. spod będącej w toku procedury planistycznej. Przekonuje o tym także porównanie redakcji uchwały z dnia 12 lutego 2013 r. z treścią uchwały nr XXVIII/185/2012 Rady Miejskiej w K. z dnia 9 listopada 2012 r., którą istotnie wyłączono spod dalszej procedury planistycznej jedną działkę, wyraźnie wskazując na wolę pozostawienia dla tego terenu ustaleń obowiązującego planu. W podsumowaniu dotychczasowych wywodów należy zatem zgodzić się z Sądem pierwszej instancji, iż uchwała nr XXXIII/209/2013 Rady Miejskiej w K. z dnia 12 lutego 2013 r. miała charakter porządkowy, nie zmieniała ani obszaru, ani granic opracowania planu wyznaczonych uchwałą intencyjną z art. 14

ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu, a jedynie umożliwiła sporządzenie projektu planu w postaci jego dwóch wyodrębnionych części. Tym samym nie sposób wywodzić, że mocą powołanej uchwały doszło do zmiany granic planu i ograniczenia przedmiotu opracowania określonego w § 1 pkt 2 umowy stron z dnia 19 sierpnia 2010 r. Takiego wniosku nie da się również logicznie wyprowadzić ze sformułowania użytego w uzasadnieniu analizowanej uchwały, iż podział opracowania planu umożliwi dalsze procedowanie każdej z części oddzielnie. Poza sporem jest, że co do uchwalonej już części I miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K. owo oddzielne procedowanie nie wiązało się z powtórzeniem wszystkich czynności z art. 17 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a pierwotna uchwała o uchwaleniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K. (uchylona następnie w trybie nadzorczym z całkiem innych przyczyn) została podjęta już w dniu 11 kwietnia 2013 r. Z kolei opracowanie projektu części II planu wymagało przede wszystkim przeprowadzenia czynności zaniechanych na wcześniejszym etapie przez powodową Spółkę, do których zobligowana była na podstawie § 22 pkt 10 umowy, i taki jedynie był sens analizowanego sformułowania, dotyczącego odrębnego procedowania obu części planu.

Warto przy tym zaznaczyć, że zarówno uchwała z dnia 29 października 2009 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K., jak i sporna uchwała nr XXXIII/209/2013 z dnia 12 lutego 2013 r. dokonująca podziału granic opracowania planu na dwie części, nie mają charakteru prawa miejscowego (tak np. wyrok WSA w Opolu z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie (...) SA/Op 85/16, LEX nr 2056717 ; podobnie postanowienie WSA w Gdańsku z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie (...) SA/Gd 156/14, LEX nr 1959430). Nie można zatem poszukiwać ewentualnych podstaw dla jakiegokolwiek modyfikacji umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r. w treści art. 56 k.c. i w obowiązujących aktach prawa miejscowego.

W świetle przedstawionej argumentacji należy uznać, że nie doszło do skutecznej zmiany umowy stron w zakresie jej przedmiotu tj. dzieła, które zobowiązana była wykonać powodowa Spółka. Mimo podziału granic opracowania planu na dwie części, obowiązek umowny apelującego nie został ograniczony wyłącznie do wykonania części I planu, a dzieło nadal definiowane było jako projekt zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy K.” dla całego jej obszaru (z wyłączeniem jednej działki określonej w uchwale nr XXVIII/185/2012 Rady Miejskiej w K. z dnia 9 listopada 2012 r.). Chybione pozostają zatem zarzuty apelującego dotyczące rzekomego naruszenia art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez błędną wykładnię woli stron co do przedmiotu świadczenia powoda, a także zarzut naruszenia art. 642 § 1 k.c. , którego apelujący upatruje w wadliwym uznaniu ,że umówione dzieło nie zostało wykonane w całości. Skoro nie doszło do skutecznej zmiany umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r. w zakresie przedmiotu świadczenia wykonawcy poprzez jego ograniczenie do tzw. części I planu, nie można zasadnie wywodzić, że strona powodowa wykonała umówione dzieło w całości, a jedynie tego rodzaju okoliczność uzasadniałaby w świetle przepisu art. 642 § 1 k.c. oraz postanowień § 29 ust. 1 pkt 2 i § 30 ust. 2 pkt 2 wymagalność roszczenia o zapłatę pozostałej części umówionego wynagrodzenia. W tym miejscu wypada zwrócić uwagę, że z dodatkowych ustaleń faktycznych wynika, iż na etapie podejmowania decyzji o podziale granic opracowania planu i w toku dalszego wykonywania umowy dla żadnej ze stron nie budziło wątpliwości, że umownym obowiązkiem (...) Spółki z o.o. jest także wykonanie części II planu. Co więcej, pracownicy powoda niezwłocznie podjęli czynności przewidziane w § 22 pkt 10 umowy zmierzające dla uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia terenu leśnego pod drogę ekspresową S 11.

Niezasadne pozostają również te wywody apelacji, w ramach których za pomocą zarzutów naruszenia art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 77 § 1 k.c. w zw. z art. 139 ust. 2 oraz art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, strona powodowa wydaje się wskazywać na konieczność zawarcia aneksu do umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r. i z oczywistej okoliczności braku takiego aneksu wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne polegające na rzekomym zwolnieniu wykonawcy z obowiązku wykonania dzieła w całości. Wywody powodowej Spółki o potrzebie zmiany umowy są o tyle bezprzedmiotowe, iż do modyfikacji umowy wola stron nigdy nie doszło. Skarżący zdaje się nie dostrzegać, że nawet zaistnienie przesłanek z i art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, samo w sobie nie modyfikuje treści stosunku obligacyjnego stron. Zawsze wymagana jest zmiana umowy dokonana z zachowaniem formy pisemnej. W judykaturze zgodnie podkreśla się, że do zmiany umowy uzasadnionej okolicznościami wyczerpującymi przesłanki określone w art. 144 ust. 1 ustawy prawo zamówień publicznych może dojść jedynie w rezultacie złożenia zgodnego oświadczenia woli przez strony umowy

(por. wyrok SN z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie V CSK 589/14, LEX nr 1766009; podobnie wyrok SA w Szczecinie z dnia 17 marca 2016 r. w sprawie I ACa 894/15, LEX nr 2069314). Skoro w okolicznościach sporu nie doszło do zmiany umowy w zakresie ograniczenia jej przedmiotu wyłącznie do części I planu, to nie sposób wywodzić, że pozwana Gmina zobligowana była do zawarcia aneksu czy też nowej umowy regulującej zasady wykonania dzieła definiowanego jako część II planu i z braku takiej umownej regulacji wyprowadzać wniosek, iż apelujący nie miał obowiązku świadczenia w tej części - przy jednoczesnym zachowaniu prawa do żądania wynagrodzenia za wykonanie dzieła obejmującego projekt planu zagospodarowania przestrzennego dla całego terenu Gminy K..

Nie zmienia tej oceny akcentowany w apelacji dodatkowy nakład pracy powodowej Spółki, jaki wiązałby się z wykonaniem części II planu i tym samym konieczność uzyskania ekwiwalentu tych czynności w postaci dodatkowego wynagrodzenia. Nietrafna pozostaje zwłaszcza próba przekonania Sądu, że umowa stron ograniczała świadczenie wykonawcy do „jednorazowego” wykonania obowiązków wynikających z § 22 umowy. Odmienny wniosek płynie bowiem z postanowienia § 22 pkt 17 umowy, gdzie wprost nałożono na wykonawcę obowiązek ponowienia czynności, o których mowa w § 22, w przypadku stwierdzenia przez Radę Miejską w K. konieczności dokonania zmian w przedstawionym do uchwalenia planie miejscowym. Strony przewidywały zatem możliwość modyfikacji przedmiotu umowy i konieczności ponownego wykonania pewnych prac w ramach tego samego kontraktu. Całkowicie odrębnym zagadnieniem pozostaje natomiast wynagrodzenie wykonawcy za ewentualne prace dodatkowe, a zatem takie, które w umowie stron nie zostały w ogóle przewidziane. Jeśli strony nie skorzystały w tym zakresie z trybu przewidzianego w § 41 ust. 2 pkt 1 umowy i nie doszły do porozumienia co do wysokości wynagrodzenia za dodatkowe prace nieobjęte umową nie oznacza to, że przyjmujący zamówienia powinien wykonać je bez wynagrodzenia. Taki wniosek można wyprowadzić jedynie wówczas, gdy strony jednoznacznie wyłączą możliwość żądania wynagrodzenia za prace nieobjęte zawartą wcześniej umową (tak SN w powołanym wyżej wyroku z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie V CSK 589/14). Na obecnym etapie sporu rozważania te pozostają jednak wyłącznie hipotetyczne, bowiem strona powodowa do chwili obecnej nie wykonała części II planu.

Na koniec wreszcie wypada odnieść się do zarzutu naruszenia przepisu art. 639 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, iż niewykonanie dzieła w zakresie części II planu nastąpiło z przyczyn, które nie leżały po stronie pozwanej, w sytuacji gdy brak wykonania zmian miejscowego planu zagospodarowania w zakresie obszaru części II spowodowany był wyłączną odmową pozwanej pisemnego uregulowania zasad współpracy w tym zakresie. Po pierwsze, skarżący nie dostrzega, że gdyby istotnie wykonanie części II planu wymagało od stron dodatkowego umownego uregulowania takiego obowiązku Spółki (...) i zasad jego realizacji, to tego rodzaju sytuacje pozostają całkowicie poza regulacją art. 639 k.c. Powołany przepis normuje bowiem skutki niewykonania przez zamawiającego jego obowiązków w ramach już istniejącego i wiążącego zobowiązania. Na gruncie art. 639 k.c. przeszkoda w wykonaniu dzieła leżąca po stronie zamawiającego nie może być utożsamiana z odmową zawarcia umowy, na podstawie której dzieło ma być wykonane, a tak zdaje się wyklądać powołaną normę apelujący. W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że całkowitym wypaczeniem sensu zeznań świadka A. K. jest twierdzenie, jakoby dowód ten potwierdzał tezę, że strona pozwana nie oczekiwała wykonania przez powodową Spółkę części II planu. Świadek wyraźnie wskazał, że w przekonaniu pozwanej Gminy na powodzie spoczywał obowiązek wykonania umowy z dnia 19 sierpnia 2010 r. w całości, a zatem opracowania projektu planu dla całego terenu umowy, także w zakresie części II. Stąd brak działań strony pozwanej zmierzających do zmiany dotychczasowej umowy lub do zawarcia nowego kontraktu w celu wykonania części II planu.

Po wtóre, na gruncie przepisu art. 639 k.c. za przyczyny dotyczące zamawiającego należy uznać wszelkie przyczyny leżące po jego stronie - także niezawinione, które udaremniły wykonanie dzieła (tak wyrok SN z dnia 15 listopada 1990 r. w sprawie II CR 184/90, LEX nr 5686). Z pewnością tego rodzaju sytuacja nie wystąpiła w rozpatrywanej sprawie. Strona powodowa miała prawną i faktyczną możliwość dokończenia dzieła zgodnie z umową poprzez wykonanie części II planu, a co więcej podjęła w tym celu stosowne czynności. Prawidłowa ocena zarzut naruszenia przepisu art. 639 k.c. nie może także pomijać przyczyn, dla których podjęta została uchwała nr XXXIII/209/2013 Rady Miejskiej w K. z dnia 12 lutego 2013 r. Z zebranych dowodów jednoznacznie wynika, że taki sposób dalszego procedowania nad planem, którego projekt dla terenu całej Gminy był już opracowany a nawet wyłożony do publicznego wglądu, podyktowany był uchybieniami Spółki (...), która na odpowiednim etapie prac zaniedbała obowiązków z § 22 pkt 10 umowy i nie

wystąpiła o uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. To wreszcie pracownica strony powodowej – S. W. (2) po dostrzeżeniu wskazanego zaniedbania przedstawiła pozwanej Gminie różne warianty rozwiązania zaistniałej sytuacji, w tym wariant, który ostatecznie znalazł odzwierciedlenie w treści powołanej uchwały. W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie może budzić wątpliwości, że podjęcie uchwały nr XXXIII/209/2013 było swoistą próbą naprawienia błędu strony powodowej i szybszego zakończenia choćby części umówionych prac planistycznych, zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców Gminy. W tym stanie rzeczy, powodowa Spółka z własnych zaniedbań i z reakcji zamawiającego na nienależyte wykonanie zobowiązania przez wykonawcę nie może wyprowadzać korzystnych dla siebie skutków prawnych.

Uzupełniająco trzeba także zwrócić uwagę, że warunkiem zastosowania art. 639 k.c. jest gotowość przyjmującego zamówienia do wykonania dzieła. Tymczasem strona powodowa odmówiła dokończenia dzieła. W piśmiennictwie podkreśla się, że nawet w wypadku gdyby zamawiający oświadczył, że nie będzie współdziałał w wykonaniu dzieła (nawet gdy wskazany obowiązek współdziałania wynikał z umowy), a przyjmujący zamówienie odmówił spełnienia swojego świadczenia (wykonania dzieła), przepis art. 639 k.c. nie znajdzie zastosowania (tak Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część szczególna pod red. A. Kidyby, LEX 2014, teza 1 do art. 639 k.c.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. obciążając nimi powoda jako stronę przegrywającą. Na koszty poniesione przez pozwaną Gminę składa się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 6 pkt 6 w związku z § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461).